Az üveghulladék gyűjtés, kezelés, hasznosítás helyzete Magyarországon 2007-ben

Kálnai Géza – Kálnai Marcell

Humán-Szerviz Kutató- és Munkakörnyezetfejlesztő Kft.

kalnai@t-online.hu

1. Gyűjtés

Jelenleg Magyarországon elsődlegesen a csomagolóüveg visszagyűjtése történik, mivel ez képződik a legnagyobb mennyiségben (évente kb. 133.000 tonna) és a termékdíjnak köszönhetően támogatást is kap. Egyéb üvegféleségek támogatást nem kapnak, így a visszagyűjtés kizárólag gazdasági alapokon nyugszik.

Az üveghulladékok gyűjtése két területen történik:

- a. **ipari jellegű** (palackozók) kb. 85%. Az itt összegyűjtött üveg általában homogén, nagy mennyiségben keletkezik és viszonylag kevés szennyeződést (átlagosan kb. 3% nem üveget) tartalmaz.
- b. **lakossági, intézményi** (kommunális, szelektív gyűjtésből) kb. 15%. Nagy területen több, kisebb mennyiségű gyűjtőhely található, az ott található hulladék általában kevert anyagú, színű és szennyezett. Átlagosan kb. 20% nem üveget tartalmaz, és ezek az anyagok a legváltozatosabbak lehetnek.

2. Kezelés

A feldolgozandó üvegféleségek anyagfajtájuk, színösszetételük szerint szétválogatásra és mechanikai tisztításra kerülnek. Ez manuálisan és gépekkel is megvalósulhat. **Hazánkban a tisztítás manuálisan történik**, részben gépi anyagmozgatással. Fejlettebb EU országokban, például Németországban csak a nagyobb szennyeződések kiszedésére használnak kézi válogatást, minden más anyagot géppel távolítanak el az üveg közül. **Magyarországon gépi üvegtisztító mű tudomásunk szerint nem üzemel.** Jelenleg itthon évente összesen 31.000 tonna **csomagolóüveget** hasznosítanak újra, és ez a mennyiség több cég között oszlik el. Az országban öt cég foglalkozik gyűjtéssel és kezeléssel együttesen.

Miután az üveget megtisztítják és szétválogatják, fajtánként deponálják. Innen kerül kiszállításra a hasznosítóhoz.

1. ábra. Összes kibocsátás 2006

3. Újrahasznosítás

A begyűjtésre került **öblösüveg-hulladék** legnagyobb része **(80%-a) színes** öblösüveg.

Magyarországon nincs színes üvegcserepet fogadó üvegyár, ezért magas fuvar költséggel kell számolni a külföldi üvegyárba történő szállításhoz. Visszafuvar hiányában kb. 700 km-re történő szállításhoz a fuvar költség egyenlő az üvegcserep ellenértékével.

A nem csomagolóanyagú üveghulladékok kezelése, újrahasznosítása nincs ösztönzés, így az óriási mennyiségben keletkező autósüveg és elektronikai üvegféleségek lerakókban végzik. Ráadásul ezen üvegfajták kezelése meglehetősen problémás, mert sokszor anyagi szerkezetükben vannak összedolgozva különböző anyagféleségekkel. Pl. fém, porcelán, (ragasztott)műanyag.

Az üveghulladék-anyag ára – a többi hulladékféleséghez képest – elég alacsony, ezért foglalkozni vele csak megfelelő anyagi támogatással érdemes, nyereséges.

A három koordináló maga dönti el, hogy kinek mennyi hasznosítási keretet biztosít. Ez kiszolgáltatott helyzetet teremt. A támogatást ráadásul negyedéves elszámolással, utólag fizeti ki a koordináló szervezet.

További nehézséget jelent a begyűjtőknek, hogy a begyűjtőknek egy évvel előre kell vállalni a hasznosítási mennyiségeket, pedig ez függ:

- a hasznosítók fogadóképességétől
- a begyűjtői oldaltól
- a másodnyersanyag árártól
- a hasznosítási díjaktól

A begyűjtő vállalkozások az évek során jelentős mennyiségű üveghulladékot deponáltak, melyek hasznosítása megfelelő válogatómű és hasznosítási keret hiányában mostanáig

2. ábra. Összes csomagolási üveghulladék-hasznosítás 2006-ban

még nem valósult meg. Még mindig sok olyan üveg kerül a begyűjtőkhöz, amik az EU csatlakozásunk előtti (licenc díj előtti) időszakban kerültek a piacra. Ezekre a termékdíjakat még az állam szedte be, de visszaosztása a begyűjtőknek, kezelőknek nem történt meg. Hasznosítási keret nélkül maradnak továbbá a külföldről hazánkba kerülő üvegek is.

A csatlakozó új uniós országokban megnőtt a visszagyűjtött hulladékok mennyisége, ezért sok ágazatban (pl. üveg) **túlkínálat** keletkezik.

4. Észrevételeink, javaslataink az üveg-újrahasznosítás fokozására, illetve a másodnyersanyag feldolgozás növelésére

1. Ha **magasabb árat fizetnek a hasznosítók** a gyűjtőknek, kezelőknek, akkor utóbbiak függetleníteni tudják magukat a licenc díjtól. Ekkor a keretektől függetlenül, anyagilag ösztönözve lennének a kezelt üveghulladék mennyiségének növelésében.
2. **A kötelezettek** a koordinálóknak **fizethetnének jóval nagyobb összegű termékdíjat**, így a hasznosításra fordított összeg (licenc díj) ill. a keret megnőne.
3. Mivel a kötelezettek által befizetett termékdíjból nincs elég keret, az **állam biztosíthatna plusz hasznosítási keretet**. Ilyen megoldásra 2004-ben már volt példa az Unió csatlakozásunk kapcsán.

60 éves az ÉPÍTŐANYAG folyóirat!

2008-ban ünnepli 60 éves fennállását az Építőanyag folyóirat. Az évforduló kapcsán megújult arculattal, és továbbra is színvonalas tartalommal jelenik meg a lap.

A 2008. év során több rendezvényen, konferencián mutatkozik be a nagy múltú folyóirat.

A jubileumi év eseményeiről a lap és a Szilikátipari Tudományos Egyesület folyamatosan tájékoztatja olvasóit és tagjait.